

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Hradci Králové rozhodl samosoudkyní JUDr. Janou Kábrtovou ve věci

žalobce **M. D. H.**
zastoupen JUDr. Ing. Jiřím Špeldou, advokátem advokátní kanceláře
se sídlem v Hradci Králové, Šafaříkova 666

proti
žalovanému **Ministerstvu vnitra České republiky**
se sídlem v Praze 7, Nad Štolou 3, poštovní schránka 21/OAM

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 2. 2017, čj. OAM-602/ZA-ZA14-ZA08-2015

takto:

- I. Rozhodnutí žalovaného ze dne 8. 2. 2017, čj. OAM-602/ZA-ZA14-ZA08-2015 se zrušuje a věc se vrací žalovanému k dalšímu řízení.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalovaný správní orgán rozhodl dne 8. 2. 2017 o nepřipustnosti žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany dle § 10a písm. e) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, a řízení zastavil podle § 25 písm. i) téhož zákona. V odůvodnění rozhodnutí pak žalovaný odkázal na ust. § 11a odst. 1 cit. zákona s tím, že žalobce podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany s tím, že neuvedl žádnou novou skutečnost, která by nebyla bez

vlastního zavinění předmětem zkoumání důvodů v předchozím pravomocně ukončeném řízení.

II. Žalobní argumentace

2. V žalobě žalobce namítal nemožnost svého návratu do Etiopie, s tím, že je ohrožen vážnou újmou, v jejím doplnění pak je namítáno, že žalovaný ve svém rozhodnutí odkázal na neexistující zákonnou úpravu, když od 18. 12. 2015 obsahuje ustanovení § 10a zákona o azylu dva odstavce. Rozhodnutí ze dne 8. 2. 2017 je tak nezákonné a nepřezkoumatelné. Žalobce v postupu žalovaného spatřuje porušení principu legality, a to jako prakticky nejdůležitější zásady správního práva.
3. Vyslovení nepřipustnosti žádosti žalobce ze strany žalovaného je pak žalobcem vnímáno jako nezákonné, neboť žalovaný měl zkoumat jím nově uplatněnou skutečností vyhlášení výjimečného stavu v zemi původu ze dne 8. 10. 2016 meritorně. Pro žalobce tato situace znamená pro případ jeho návratu do země vážnou újmu, vážnost tamní situace potvrzuje i skutečnost, že dne 30. 3. 2017 rozhodl etiopský parlament o prodloužení výjimečného stavu na další 4 měsíce. Správní orgán se sice o vyhlášení výjimečného stavu okrajově zmiňuje, ale shrnuje, že přes tuto skutečnost se situace v Etiopii ve vztahu k žadatelem uváděným problémům, tedy národnostním, žádným podstatným a zásadním způsobem nezměnila. Pokud žalovaný odkazuje na to, že etiopská vláda fakticky podporuje aktivní emigrační politiku, pak toto snad platilo před vyhlášením výjimečného stavu, ale ne nyní a ne pro příslušníky kmene Amhara, jímž je žalobce. Žalobce připomíná, že proti příslušníkům jeho kmene je vedena prakticky genocida. Novou situaci v zemi původu tak žalovaný patřičně nezohlednil. Z uvedeného důvodu je navrhováno zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení.
4. K doplněné žalobě žalobce připojil internetový článek „Etiopie kvůli násilnostem vyhlásila výjimečný stav. Vláda zablokovala internet“ ze dne 10. 10. 2016, který popisuje neutuchající boje v zemi, premiér doufá, že vyhlášení výjimečného stavu pomůže potlačit protivládní protesty. Boje si vyžádaly oběti i majetkové škody, nejvíce je postižen stát Oromija. Další přílohu tvoří článek „Etiopie vyhlásila výjimečný stav“ ze dne 11. 10. 2016, popisující situaci, kdy proti vládě dlouhodobě vystupují dvě největší etiopské národnostní skupiny – Oromové a Amharové. Jedná se o protesty, trvající od začátku 90. let, kdy se vláda chopila moci. Následuje článek „Etiopie vyhlásila výjimečný stav kvůli protestům Oromů“ ze dne 9. 10. 2016, „Etiopie: Prodloužení výjimečného stavu“ ze dne 31. 3. 2017 a „V Etiopii byl kvůli vlně násilností vyhlášen výjimečný stav“ ze dne 9. 10. 2016.

III. Vyjádření žalovaného

5. Z písemného vyjádření žalovaného ze dne 16. 5. 2017 plyne, že správní orgán s žalobními námitkami nesouhlasí, odkazuje na obsah správního spisu, žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany, jeho výpovědi a informace o zemi původu žalobce. Žalovaný je přesvědčen, že zjistil skutečný stav věci, zabýval se všemi okolnostmi, které žalobce v průběhu řízení sdělil, rovněž si zaopatřil potřebné podklady pro vydání rozhodnutí. V případě žalobce se jedná o druhou žádost o udělení mezinárodní ochrany na území ČR, v prvním případě bylo vydáno pravomocné meritorní rozhodnutí, jehož správnost potvrdil krajský soud, následně i NSS v Brně. Je pravdou, že ust. § 10a zákona o azylu obsahuje dva odstavce, avšak z odůvodnění rozhodnutí je zřejmé, o jaký odstavec se v daném případě jedná, nadto druhý odstavec neobsahuje písm. e). K výjimečnému stavu v Etiopii a k jeho prodloužení žalovaný uvádí, že tento stav je vyhlášen např. i

v demokratické Francii, ve vztahu k osobě žalobce je bez vlivu. Žalobce se hlásí k Amharům, kteří jsou v Etiopii dominantní silou politického i ekonomického života. Žalobci v zemi původu nehrozí ani pronásledování ve smyslu § 12, ani nebezpečí vážné újmy dle § 14a zákona o azylu. Žalobce nebyl na svých právech ve správním řízení zkrácen, nesplňuje podmínky pro udělení určité formy mezinárodní ochrany, je proto navrhováno zamítnutí žaloby jako nedůvodné.

IV. Posouzení věci krajským soudem

6. V průběhu projednání věci krajský soud dne 4. 6. 2018 ze správního spisu konstatoval, že žalobce podal žádost o udělení mezinárodní ochrany dne 7. 7. 2015, uvedl, že je státním příslušníkem Etiopie, amharské národnosti, vdovec, v Etiopii žije jeho matka, 10 sourozenců a jeho syn. Žalobce žije v České republice od r. 1986, je ortodoxního vyznání, v Etiopii se angažoval v komunistické straně. Má VŠ vzdělání, českou zemědělskou univerzitu. Pracoval jako obchodní zástupce, do ČR přijel v rámci výměny studentů. Je zde již 30 let, je integrovaný, nechce se vrátit, protože si zde zvykl. Měl povolení k dlouhodobému pobytu, které se mu nepodařilo prodloužit. Domů se nemůže vrátit kvůli etnickým problémům, k nimž došlo po zániku komunistického režimu. Ostatní etnika na ně útočí, protože mají pocit, že je dříve utlačovali, rodina žije ve strachu, žijí v jiné oblasti než Amharové. V r. 1991 byl převrat, dodnes jsou problémy. Žalobce jezdil do Berlína s žádostí o prodloužení platnosti cestovního pasu, a to v r. 2004, 2006, 2012 a 2014. O mezinárodní ochranu žádal v r. 2012, nebylo mu vyhověno. Uvedl, že návrat by pro něho byl těžký, je zvyklý zde a neví, jak by tam žil. Součástí správního spisu je i záznam z provedeného pohovoru z r. 2012, protokol o seznámení žalobce s podklady žalovaného ze dne 7. 10. 2016, kdy žalobce doložil aktuální informaci o situaci v Etiopii o násilí bezpečnostních sil. Za poslední dva měsíce se situace v zemi značně zhoršila. Dne 23. 1. 2017 byl žalobce seznámen s poslední aktuální informací, předložil další podklad z internetu o situaci v zemi v září 2016, v říjnu byl vyhlášen výjimečný stav, tisíce lidí bylo zatčeno, zatýkání pokračuje, vláda nedovoluje vstup zahraničním novinářům.
7. Při jednání soudu zástupce žalobce odkázal na žalobu, zdůraznil, že body jsou prakticky dva, a to poukaz na neexistující zákonné ustanovení a dále nové skutečnosti, které ve věci nastaly, a to vyhlášení a prodloužení výjimečného stavu v zemi původu, které nebyly žalovaným řádně zhodnoceny. K vystoupení žalovaného (viz dále) zástupce žalobce sdělil, že mezi výrokem rozhodnutí a překlepem v žalobě je zásadní rozdíl, neboť výrok rozhodnutí musí být perfektní, nemůže odkazovat na neexistující ustanovení. Správní orgán přitom takto postupuje již dlouhou dobu, ve více věcech, a autorita k tomu pověřená, tedy soud, by měl žalovanému objasnit, že takový postup není souladný se zákonem. Z materiálů, přiložených k doplnění žaloby je patrná hrozba genocidy, tento stav stále trvá a žalovaný k němu měl přihlédnout. V dané věci nebyl zjištěn stav věci, o němž nejsou důvodné pochybnosti, k zastavení řízení nebyly podmínky, v doplnění žaloby byly jasně dány konkrétní informace o stavu v zemi původu, žalobce je přesvědčen, že pokud by se vrátil, bude vystaven nebezpečí života a zdraví v souvislosti s genocidou svého kmene. Výrok rozhodnutí je nezákonný. Sám žalobce pak uvedl, že jeho kmen je na indexu, je snaha, aby ženy nerodily děti. V zemi žije asi 80 kmenů a dá se říci, že těch zbývajících 79 je proti Amharům. Žijí v jižní části země a je jich asi 11 milionů, je snaha je vyhladit. Po dobu 30 let, co žalobce žije v ČR, se do země původu nevracel, zdejší pobyt si prodlžoval, důvodem neprodloužení byla

ztráta zaměstnání. Je ve styku s kamarády na internetu, jeho rodiče žijí ve strachu, v případě návratu by byl ohrožen tak, jako ostatní příslušníci kmene.

8. Pověřená pracovnice žalovaného navrhla odmítnutí věci s tím, že rozhodnutí nabylo právní moci dnem 23. 2. 2017, žaloba byla blanketní a doplněna byla po přerušení lhůty až 22. den, tedy 16. 4. 2017. Pokud by soud žalobu neodmítl, považuje žalovaný námitky žalobce za přeceněné, v případě námitky nezákonného ustanovení mohl žalobce požádat o opravu jasných nesprávností – zde žalovaný odkazuje na rozhodnutí Nejvyššího správního soudu (dále jen NSS) čj. 1 As 112/2008, které řeší situace, kdy je z textu odůvodnění seznatelné, z jakého ustanovení bylo vycházeno, konečně, v daném případě je patrné, že žalobce věděl, z jakého ustanovení žalovaný vycházel, neboť na okolnosti reagoval v žalobě. V žalobě došlo k překlepu názvu kmene, tedy pokud by takto postupoval i žalovaný, nemohl by uznat tento žalobní bod. Žaloba je nedůvodná a soud by ji měl zamítnout. Dále uvedla, že žalobcem poskytnuté důkazy považuje žalovaný za nadbytečné, tam uvedené informace se žalobce přímo netýkají a problémy nesměřují proti všem členům kmene, ale týkají se protestujících proti režimu, kteří demonstrují. Azylový příběh žalobce je příběhem potřebné legalizace pobytu. Žalobní body nebyly v dané věci v potřebné lhůtě doplněny, žaloba pak neslouží jako opravný prostředek pro poukaz na zjevná pochybení žalovaného, žalobce zcela jistě věděl, o jaké ustanovení se jedná a mohl využít § 70 správního řádu a požádat o opravu. Okolnosti, které vznikly po vydání rozhodnutí, tedy vyhlášení výjimečného stavu v zemi původu, se žalobce nedotkly, v zemi původu nebyl, popisovaných akcí se nezúčastnil, nedotkly se dle jeho výpovědi ani rodinných příslušníků. Náhradu nákladů řízení žalovaný neúčtoval.
9. Soud přezkoumal napadené výroky rozhodnutí v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní – s.ř.s.), ve svém rozhodnutí soud vyšel ze skutkového a právního stavu výše zjištěného (§ 77 odst. 2 s.ř.s.)
10. Soud konstatuje, že zákon č. 325/1999 Sb., o azylu, upravuje v ust. § 10a odst. 1 písm. e) situaci, kdy žadatel podal opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, kterou ministerstvo posoudilo jako nepřipustnou, v návaznosti na ust. § 11a odst. 1. Zde se uvádí, že podal-li cizinec opakovanou žádost o udělení mezinárodní ochrany, ministerstvo nejprve posoudí přípustnost opakované žádosti, a to, zda uvedl nebo se objevily nové skutečnosti nebo zjištění, které a) nebyly bez vlastního zavinění cizince předmětem zkoumání důvodů pro udělení mezinárodní ochrany v předchozím pravomocně ukončeném řízení a b) svědčí o tom, že by cizinec mohl být vystaven pronásledování z důvodů uvedených v § 12, nebo že mu hrozí vážná újmy podle § 14a). Ustanovení § 25 písm. i) zákona o azylu upravuje zastavení řízení v případě nepřipustnosti žádosti o udělení mezinárodní ochrany.
11. Soud se nejprve zabýval námitkou žalobce, směřující k nezákonnosti výroku napadeného rozhodnutí, tedy, že ve výroku prvním chybí u § 10a, písm. e) zákona o azylu označení odst. 1. K zdůvodnění žalovaného v tom směru, že žalobce si mohl dle § 70 správního řádu podat žádost o opravu zřejmých nesprávností, když mu s ohledem na odůvodnění rozhodnutí i judikát NSS, jak uveden v bodě 8, byla tato nesprávnost zřejmě jasná, soud uvádí, že ano, měl tuto možnost, nicméně tato rozhodně nezbavuje žalovaného vydat perfektní rozhodnutí, tedy, včetně uvedení příslušného odstavce daného ustanovení. S ohledem na cit. rozhodnutí NSS, okolnosti věci a žalobní námitku pak soud problém uzavřel tak, že absence cit. odstavce ve výroku napadeného

rozhodnutí nebyla řešena jako důvod, vedoucí k zrušení napadeného rozhodnutí dle § 78 odst. 1 s.ř.s.

12. K návrhu žalovaného na odmítnutí žaloby pro její nevčasné doplnění soud uvádí, že si je vědom veškerých rozhodnutí zejména rozšířeného senátu Nejvyššího správního soudu z období r. 2017 a 2018, řešících včasnost a celkovou možnost doplnění blanketní žaloby. V daném případě však soud dne 14. března 2017 vydal usnesení o ustanovení zástupce žalobci, které nabylo právní moci dnem 27. 3. 2017, následně pak dne 5. 4. 2017 vydal usnesení, kterým vyzval žalobce, aby prostřednictvím svého zástupce doplnil ve lhůtě dvou týdnů řádně žalobu ve smyslu ust. § 71 odst. 1 s.ř.s., s poučením případného postupu dle § 37 odst. 5 s.ř.s., pokud tak nebude ve stanovené lhůtě učiněno. Zástupci žalobce bylo usnesení doručeno dnem 7. 4. 2017. Doplnění žaloby bylo soudu doručeno dne 16. 4. 2017. Za popsaného stavu věci je tak soud přesvědčen, že postup, kterým by následně odmítl žalobu dle návrhu žalovaného, by nebyl v souladu se závěry NSS, učiněnými zejména rozhodnutím ze dne 20. 3. 2018 pod čj. 3 Azs 66/2017.
13. Konečně pak soud zkoumal, zda v dané věci byly naplněny podmínky pro zastavení řízení z důvodu nepřípustnosti žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany z důvodu § 10a odst. 1 písm. e) zákona o azylu. Po projednání a přezkoumání věci je soud přesvědčen, že tyto podmínky v daném případě naplněny nebyly a uvedený důvod pak vedl soud k zrušení napadeného rozhodnutí a vrácení věci k dalšímu řízení. Předně soud konstatuje, že svoji první žádost o udělení mezinárodní ochrany žadatel podal v říjnu 2012, kdy uváděl obdobně dlouhodobost zdejšího pobytu, upozorňoval na změnu situace v zemi jeho původu po r. 1994, kdy se změnil režim a uváděl, že v zemi původu již dávno nebyl a mohl by být pronásledován. Uvedl, že na zdejší studia ho vyslal dřívější režim, s nímž sympatizoval, což by v době současné mohl být problém. Ve věci žalobce bylo vydáno dne 11. 2. 2013 meritorní rozhodnutí, kterým mu mezinárodní ochrana udělena nebyla. V druhé, současné žádosti o udělení mezinárodní ochrany, žalobce uvedl, jak uvedeno výše v bodě 6, že v zemi původu se změnila situace, byl vyhlášen výjimečný stav, situace je aktuálně zhoršená zejména na území, obývaném kmeny Amhara a Oromo. Žalovaný reagoval tím, že do správního spisu vložil Informaci MZV ČR, čj. 118004/2016-LPTP, ze dne 13. prosince 2016, k čj. MV-132093-1/OAM-2016, obsahující vypracované odpovědi zastupitelským úřadem v Addis Abebě k dotazům MV, a to ohledně situace politické strany OLF, strany Semayawi, možnosti občanů Etiopie obrátit se na policii či její nadřízené složky, ohledně podání žádosti o CP či jiné doklady, dále k postavení příslušníků etnika Oromo, k situaci neúspěšných žadatelů o mezinárodní ochranu a k situaci občanů Etiopie po návratu do vlasti po dlouhodobém pobytu v zahraničí. V rámci seznámení se s tímto materiálem pak dne 23. 1. 2017 žalobce uvedl do protokolu, že přináší nové podklady, které informují o protestech, probíhajících v zemi původu, o vyhlášení výjimečného stavu v zemi, zatčení tisíců lidí, s tím, že vláda nedovoluje vstup zahraničním novinářům. Poté žalovaný dne 8. 2. 2017 vydal napadené rozhodnutí ve věci, v němž konstatoval, že nově předložená fakta neznamenají pro věc žalobce zásadní změnu politické nebo bezpečnostní situace, v níž by mohlo žalobci hrozit pronásledování či vážná újma.
14. S uvedeným závěrem žalovaného se v daném případě soud neztotožňuje. Poté, co v Etiopii v závěru r. 2016 došlo k vyhlášení výjimečného stavu, situace byla bouřlivá a znamenala značné zatýkání, s tím, že popisovány jsou problémy zejména na území kmenů Amhara a Oromo, je soud přesvědčen, že učiněný závěr správního orgánu není

dostatečný. Jednak soud zcela postrádá vyhodnocení problémů a nové situace vůči kmeni Amhara, z něhož žalobce pochází, jednak je soud přesvědčen, že v nové situaci v zemi je potřebné zabývat se případným problémem navrátilce, který byl vyslán na studia dřívějším režimem a který v zemi původu nebyl 30 let přítomen, tedy, jeho možnosti bezproblémového návratu a zařazení se do společnosti, tím, zda bude za nové situace v zemi přijat bez hrozby pronásledování či vážné újmy v azylově relevantním smyslu. Je tedy zcela zřejmě nutné, zabývat se osobní situací žalobce, nikoliv obecným odkazem na to, že žalobce nebyl v době problémů, souvisejících s vyhlášením výjimečného stavu v zemi přítomen a tudíž mu nic nehrozí. Změna situace v zemi původu, která je v žalobcem předložených dokumentech popisována, je zcela jistě novou skutečností, s níž se musí žalovaný objektivně a vyčerpávajícím způsobem vypořádat, která nemůže vést k závěru, že žalobce se nijak výrazněji netýká a věc tak lze řešit využitím ustanovení § 10a odst. 1 písm. e) a následně § 25 písm. i) zákona o azylu – zde srovnej např. rozhodnutí NSS ze dne 23. 9. 2009, čj. 1 Azs 43/2009 a další.

15. Vzhledem ke zjištěným a popsáním skutečnostem soud postupoval v souladu s ustanovením § 78 odst. 1 s.ř.s., napadené rozhodnutí žalovaného pro nezákonnost zrušil a věc mu vrací k dalšímu řízení (odst. 4 téhož). Právním názorem, který soud vyslovil, je v dalším řízení žalovaný vázán dle § 78 odst. 5 s.ř.s.

V. Náklady řízení

16. Soud rozhodl o náhradě nákladů řízení tak, že žádný z účastníků nemá na tuto právo, a to v souladu s ust. § 60 odst. 1 s.ř.s., když o náhradě nákladů právního zastoupení žalobce rozhodl samostatným usnesením, jiné náklady řízení žalobce, který byl ve věci úspěšný, neúčtoval.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejblíže následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s. ř. s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Hradec Králové 7. června 2018

JUDr. Jana Kábrtová v. r.
samosoudkyně